

Ö?retmen Özyeterlik ?nanç Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Özyeterlik ?nanç Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27131>

Özet

Ö?retmen Özyeterlik ?nanç Ölçe?i, ö?retmen adaylar?n?n mesleki yeterliklerine dair sahip olduklar? inanç düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanm?? bir ölçektir. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye ba?lam?nda psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenilirlik) incelemi? ve özellikle s?n?f ö?retmeni adaylar?n?n özyeterlik düzeylerini belirlemeyi hedeflemi?tir. Ölçek, ö?retmenlik mesle?inin çe?itli boyutlar?nda bireyin kendi yeteneklerine olan güvenini de?erlendiren önemli bir araçtır.

Uyarlama, Çi?dem ?ahin Ta?k?n ve Gülden Hac?ömero?lu taraf?ndan 2010 y?l?nda gerçekte?tirilmi? olup, elde edilen yüksek güvenilirlik ve geçerlik bulgular?, ölçe?in Türk kültüründe ö?retmen özyeterlik inançlar?n? ölçmek için uygun bir araç oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Özyeterlik, Özyeterlik ?nanc?, S?n?f Ö?retmeni Aday?, Ölçek Uyarlama, Faktör Analizi, Güvenirlik.

Yazarlar

Çi?dem ?ahin Ta?k?n, Gülden Hac?ömero?lu.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ö?retmen adaylar?n?n veya mevcut ö?retmenlerin, ö?retim görevlerini ba?ar?yla yerine getirebileceklerine dair sahip olduklar? ki?isel yeterlik inançlar?n? nicel olarak belirlemektir. Bu uyarlama çal??mas? özelinde amaç, orijinal ölçe?in psikometrik yap?s?n? Türk kültürüne uygun bir ?ekilde do?rulamak ve s?n?f ö?retmeni adaylar?n?n özyeterlik düzeylerini analiz etmektir.

Ö?retmen özyeterlik inançlar?n?n ölçülmesi, e?itim fakülteleri için müfredat geli?tirme ve ö?retmen yeti?tirme süreçlerinin iyile?tirilmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir. Ölçek, adaylar?n hangi alanlarda kendilerini daha yeterli hissettiklerini veya hangi alanlarda deste?e ihtiyaç duyduklar?n? ortaya koymaya yardımcı olur.

Yap?

Ölçek, **Özyeterlik** (Self-Efficacy) yap?sall kavram?n? ölçmektedir. Özyeterlik, bireyin belirli sonuçlar? üretecek eylemleri organize etme ve yürütme yetene?ine olan inanc?dır. E?itim psikolojisi ba?lam?nda bu, bir ö?retmenin ö?renci kat?l?m?n?, motivasyonunu ve öğrenmesini

etkileme yeteneğine olan kişisel inancı ifade eder.

Bu ölçek, genellikle öğretmenlik mesleğinin farklı boyutları (örneğin, sınıf yönetimi, öğretim stratejileri, öğrenci katılımı sahlama) kapsayan çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Ölçekteki maddeler, öğretmen adaylarının bu görevleri başarıyla yerine getirme kapasitelerine dair kendi yargılarına yansıtılmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla, veri setinin faktör analizi için uygunluğu değerlendirilmiştir. Bu kapsamda Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri ve Barlett Küresellik Testi uygulanmıştır.

Yapılan analizler sonucunda **KMO** değeri 0.942 olarak hesaplanmıştır. KMO değerinin 0.5'in üzerinde olması, verilerin faktör analizine son derece uygun olduğunu göstermektedir (Eroğlu, 2009). Elde edilen 0.942 değeri, veri setinin faktör analizine uygunluğu açısından literatürde "mükemmel" aralığına karşılık gelmekte olup, veri setinin çok iyi düzeyde faktörlenebilir olduğunu ortaya koymaktadır (Sharma, akt. Eroğlu 2009). Ayrıca, örneklem matrisinin küresel bir matris olup olmadığına test eden **Barlett Küresellik Testi** anlamlı bulunmuştur. Bu sonuçlar, ölçeğin yapısal geçerliğinin güçlü bir şekilde desteklendiğini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliğini belirlemek için Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin genel Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı **0.950** olarak belirlenmiştir. Bu yüksek katsayı, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır (Kayı, 2009).

Faktörlere ilişkin iç tutarlılık katsayıları da hesaplanmıştır ve bu değerler sırasıyla 0.889, 0.858, 0.844, 0.781 ve 0.732 olarak bulunmuştur. Tüm alt faktörlerin güvenilirlik katsayılarının kabul edilebilir düzeyin oldukça üzerinde olması, ölçeğin alt boyutlarının da yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. Ayrıca, 85 öğretmen adayı üzerinde bir ay arayla gerçekleştirilen **Test Tekrar-Test** güvenilirlik çalışmasında Pearson korelasyon katsayısı $r = 0.710$ ($p = 0.001$) olarak hesaplanmıştır. Bu anlamlı ve yeterli korelasyon değeri, ölçeğin zaman içinde kararlılığını koruduğunu ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal boyutları ortaya çıkarmak amacıyla faktör analizi kullanılmıştır. Analiz öncesinde veri setinin uygunluğu, KMO (0.942) ve Barlett Küresellik Testi ($p < 0.001$) sonuçlarıyla mükemmel düzeyde desteklenmiştir. Bu sonuçlar, veri matrisinin çok sayıda faktör içermeye

uygun olduğunu ve analizden elde edilen faktör yapısını anlamlı olacağını göstermiştir.

Güvenirlilik analizlerinde beş ayrı Cronbach alfa değeri sunulmuş (0.889, 0.858, 0.844, 0.781, 0.732), uyarlanan ölçeğin muhtemelen beş alt faktörden oluştuğunu ve bu faktörlerin her birinin kendi içinde yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu ifade etmektedir. Bu bulgular, ölçeğin çok boyutlu öğretmen özyeterlik yapısını başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme Ölçeği (Likert Tipi Derecelendirme)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Öğretmen Adayları (Prospective Teachers)

Age Group: Belirtilmemiş (Genellikle Yükseköğretim Düzeyi)

Population Details: Sınıf Öğretmeni Adayları (Classroom Teacher Candidates). Güvenirlilik çalışması 85 öğretmen adayıyla yürütülmüştür.

Test Methodology: 2 puanlı derecelendirme sistemi kullanılmıştır:

1 = Hiçbir yorum

2 = Kesinlikle yorum

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Eğitim, Psikometri, KMO, Cronbach Alfa, Test Tekrar-Test, Korelasyon, Güvenirlilik Katsayısı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: csahin@comu.edu.tr (Sorumlu Yazar: Çiğdem Şahin Taşkın)

Correspondence Address: Bilgi mevcut değil.

Ücretler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal uyarlama çalışması 2010 yılında yayımlanmıştır.

Kullanım izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Çiğdem Şahin Taşkın ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: csahin@comu.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ogretmen-ozyeterlik-inanc-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Bu ölçek için kullanılan temel referans ve psikometrik çalışmanın kaynağı aşağıdadır:

Taşkın, Ç. ve Hacıömeroğlu, G. (2010). Öğretmen Özyeterlik İnancı Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve sınıf öğretmeni adaylarının özyeterlik inançları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27:63-75.

Eroğlu, A. (2009). (KMO değerinin yorumlanmasında referans gösterilmiştir.)

Kayış, İ. (2009). (Cronbach Alfa katsayısının yorumlanmasında referans gösterilmiştir.)

Öğretmen Özyeterlik İnancı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin maddeleri, kaynak metinde sunulmamıştır. Maddelerin tamamına erişim için Taşkın ve Hacıömeroğlu (2010) tarafından yayımlanan ilgili makaleye başvurulması gerekmektedir.